

E lap megjelenik minden estve, vasárnapot kivéve. Előfizetés mai naptól december végeig Budapesten házhozordással 5 fr., vidékre postán horitékban 6 fr. p. p. Hónapos előfizetés csak helyben, s a hónap első napjától kezdve fogadtatik el. Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban (Országuton, Kunevalderház) és minden postahivatalnál. Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. — Egyes szám 3 kr. pp.

Pest majus 18. 1849.

Buda ágyuztatását seregünk erőlyesen folytatja. Mult éjjel már a tabáni dunaparttól is lövették a karózat, s röpentyük nagy számmal dolgoztak.

A vizivárosban két felől volt tűz, s a délnyugoti bástyákban roppant rés van löve.

Ez éjjel éjszak felől, mint halljuk, roham is volt, melly azonban még nem sikerült.

Hivatalos tudósítás.

Perczel Mór tábornok Uzdinból majus 8-áról az ország kormányzójához következő tudósítást küldött.

A melencei ütközet után az ellenség a Temes vize megé vonult, és itt részint Tomasovácson részint Jarkovác és Orlovát mellett állomást vón.

Majus 7-én kora reggel megindulva, 7 órakor két rendes dandárommal Tomasovác elébe értem, onnét erős ágyuzással az ellenséget kikergetvén, valamint a részint lerombolt, részint felgyújtott és sánczolatlan fedezett hid környékétől vadászattal a 41. honvéd és Vasa zászlóalj egy-egy századával az ellenséget elszorítván: ugy hamar a hidat helyreállítottam és a Temesen átkelve Tomasovác előtt, részint Jarkovác felé szegletes állomással csatarendbe állék.

Ezalatt egyik dandárommal Orlovát, másikkal Botos felé foglalkodtatám az ellenséget.

11 óra tájban az ellenség Uzdinból és Jarkovácra nagy tömegekben nyomult ellenemben. Én azonban a támadást nem várva, előbük — egyesülésüket akadályozandó — sieték. És noha népem fáradt volt, mégis 11-től 5 óráig tartó heves csatában az ellenséget megvertem. Uzdin elfoglaltam, két hatfontos ágyut, 1 töltésszekeret elfogtam, az ellenséget szétvertem és estig üldöztem.

Kitüntették magukat Frumer Antal százados és a 62. serezed, Turszki 2. z. alj ideiglenes parancsnoka Mayer József és Somlyai Miksa főhadnagyk, kik a balszárnyon a hadam körül szárnyalni törekvő ellenséget, noha mondható 6-8-szoros számmal haladtatának tul, a négy egyenge század Turszkival ritka vitézséggel visszaverték, és így a csata kimenetelét eldönték.

Továbbá a Tót főhadnagy parancsa alatti fél hatfontos, a Semsei kapitány parancsa alatti lovas és 12 fontos üteg.

Nem különben a 8. 30-ik és 60. Vasa serezedbeli gyalogság Uzdin elfoglalásánál, kik is az

ellenséges ágyuk ellen rohanva azokat elszaladásra kényszeríték és egyet elfoglaltának.

Végre a Bene alezredes alatti csongrádi gyalogság és lovasság; az első parancsomra a Turszkiak támogatására, a második a huszárság erősítésére vitéz készséggel és a diadal nevezetes előmozdítására sebesen lelkesedve előre törtetvén.

Kohlman ezredes és Szabó alezredes, valamint Görgei őrnagy és Gulácsi Zsigmond, hadnagy és segédtsit, Irinyi őrnagy és dandárnok mellett, különösen dicséretet érdemelnek. Megemlitendők Bareza őrnagy a 8-ik z. aljból, Merlány kapitány és tábornoki tisz, Kovács százados, Drisnyei és Schulek segédtsitzek, mint mindig Pálfi hadnagy és nyargonez.

A 3. sz. huszár ezred osztálybeli tisztek szinte jelesen viselték magukat.

Az ellenség két irányban fut. Ugy hittem, immár a bánati határörvidék is elfoglaltnak mondható.

Az ellenség nagyszámu még itt is, noha egy része a becskereki csata után elfutamlott — 12,000-ből álla.

De isten mellettünk.

Majus 6-án rendelkezemre bácsi eröm is demonstrált és pedig szerencsésen. A római sánczon két helyütt kevés csata után áttört, az ellenséget egy felől a titeli hegy alá kergeté, — másfelől Csurogot elfoglaltá. Amott Mihalovics és Borsogi őrnagyk, itt Czintula őrnagy és dandárnokok parancsolának.

Szóval annyira jól mennek itt dolgaink, hogy lehetetlen többet kívánni.

RENDELET.

Miután a rendőri hivatal egészen és alapjában ujra fog rendeztetni, az felosztottnak nyilvánittatik.

Ezzel tartoztam az osztály, mint intézet reputatiójának megtisztítása s helyreállítása végett.

Azon tagoknak becsülete, kik a képviselőház által megrótt vétségnek nem részesei, e rendelet által sértetlen hagyatik.

Épen azért, kik ujjolag alkalmaztatni kívánnak, azok folyamodványait, mellyeknek figyelembe vételére nézve szabályul nemesak a becsületesség, hanem a képesség is fog szolgálni, 24 óra lefolyása alatt beadni siessenek.

Debreezen, majus 11. 1849.

Szemere Bertalan,
belügyminister.

Régi jó barátinkhoz.

Mi is elmentünk a szabadság zászlói alá, mi-ként ti barátaink.

Hallottátok volna csak vezérünk felszólító szavait, láttátok volna csak az előttünk kifeszített vérszínpiros szabadságzászlót, milly fájó édes élvezet volt lelkünknek látni ezt, s hallani az édesen csengő szavakat!

Vezérünk szólt:

Barátim! vész környezi e hazát. Vérrel szerzett szabadsága van megtámadva. Jertek a szabadság zászlói alá, élni, vagy dicsően halni. Szégyen rá, ki gyáván hon marad közülünk. Jertek legyünk rablói elleneinknek. Siessünk segédkezet nyujtani már is véző testvéreinknek. Alakuljunk egy szabad csapatná, mellyben korunk nagy eszméi, a szabadság, egyenlőség és testvériség fognak uralkodni. Szabadságunk biztosítására törvényt hozunk. Megosztunk minden terhet magunk között egyenlően. Testvéreileg osztozandunk minden jóban és minden rosszban.

És mi jöttünk a szabadság zászlói alá.

Leirhatlan volt öröme lelkünknek, midőn elgondolók, hogy a vészben forgó szent hazáért fegyvert foghatunk, vérünket és életünket áldozhatjuk, hogy mi is ott lehetünk a szabadságharcosok sorai közt.

Aztán olly csapatban lehetni, hol legszentebb meggyőződését lelkünknek nem kellend feláldoznunk; olly csapatban lehetni, hol elveinket nem kellend megtagadnunk, nem gyönyörűség-e a hazáját és az emberiséget egyiránt szerető polgárnak!! —

Mi siettünk a szabadság zászlói alá.

Magasztos öröm dagasztá kebleinket, midőn egy téres udvarban összeseregeltünk felesküdni a vérszínpiros zászló alá, mellyen írva volt: „Csatára magyar“ egyfelől, és „vért kíván a haza“ másfelől.

Megindulánk elszánt akarattal rablani, gyilkolni a hon és szabadság rablói, gyilkosait.

Veszélyre nem gondolva, sebesen haladtunk völgyön és hegyen, keresvén a zsarnokság lélektelen bérenceit.

Vetekedve rohantunk a zsványok után, apró csapatokra oszolva, egyik egy másik más uton, mint vérengző saskeselyűi a vadonnak, mint boszuló angyalai a megsértett szabadság istenének.

És láttuk a nyomorék fajzatot, melly nem irtózott szövetkezni a sátánnal, égrekiáltó istentelenséggel dulongani e szép hon térein.

Láttuk, miként úzi lépérről lépésre a félelem.

Láttuk, miként siet biztos tanyát keresni a seregek urának sujtásai ellen, mint az éj madarai hajnal felé keresik a szikla nyilásait, barlangokat és omladékokat.

Mi fölkeresők tanyáit.

Elraboltuk tőle, mi előnkbe akadt.

Az öldöklő szereket, mellyekkel a szabadságot remélte kiirtani, ellene fordított.

Felriasztók őt álmaiból; félelmessé tettük nekike a biztosnak vélt tanyát.

Mert az igazság szentséges istene fölhívott bennünket, hogy lennénk ellenökben kísértetek, borzalmasak és vadak, mint a gyilkos álmak.

Az igazság istene hozzánk szólt vezérünk szavaiban, hogy lennénk őrei az ő országának, mellyet a sátán megrohant.

Az igazság boszuló istene hozzánk szólt, hogy lennénk boszulói a kiontott ártatlan vérnek, az özvegyek és árvák nyomorának, az anyák és gyermekek siralmának.

És mi fölkelünk, hogy fegyverünk fényével ijesszük a sötétség fiait, hogy őrei legyünk az igazság országának, hogy boszulói legyünk az ártatlanok szenvedésének.

És akaratunk elhatározó volt, föláldozni érted, kedves hon! nyugalmunkat, éjelünket és nappalunkat; feláldozni érted vérünket és életünket.

Az igazság és szabadság istene belátott szívünkbe és nem talált ellenmondásra ott.

Gondolatunk az ő utmutatása volt, akaratunk az ő akarata.

És voltunk örök egész mostanáig és voltunk boszulók egész mostanáig.

Vezérünk oka, hogy most is azok nem vagyunk, mivé levénk. . . .

Szégyen volna ránk, ha ismét azzá lenni nem akaránk, a mik valánk.

Azok akarunk lenni minden áron, mig istenországa e haza földén megalapítva nem leend. És akaratunk egy az isten akaratával, kinek sugallatából az igazság és szabadság védelmére fegyvert fogtunk.

* * *

Vezérünk szívhez tudott szólni, mig szívből szólt.

És midőn a fön említett szavakat ezelőtt négy hónappal előttünk elmondá, ugy látszott, hogy azokat szíve fenekéről szaggatta föl.

És meglehet. . .

Mi avval nem törődünk sokat, honnan jó a hang, lelketlen gép adja-e azt, vagy érző szív mélyéből fakad föl, csak édesen érintse szívünk hurjait.

Vezérünk a mi vágyaink teljesülését mondta ki, miszerint a szabadságnak ugy lehetünk harczosai, hogy nyakunkat nem kell a régi katonai szerkezet igájába görbesztenünk.

A szabadság, egyenlőség és testvériség szent eszméi lelkesítvén már előbb is bennünket, ezek fognak köztünk uralkodni.

És épen ez volt az ok, miért olly édes örömmel ragadtunk fegyvert, olly édes örömet álltunk a pesti szabad portyázó csapatba.

Csalatkozatok talán? kérdené valaki.

E kérdésre nem felelnék, ha ollyantól jönne, a ki tudja, hogy az élet nem egyéb, mint a bölcsőtől sirig tartó csalódás.

A csalódások kellemetlenek és még sines ember, ki elkerülhetné.

Boldog az, kinek keserü csalódásai nem voltak, boldogabb, ki egykedvüleg el tudja tűrni azokat, legboldogabb, ki sirja szélén veszi észre, hogy egész élete nem volt egyéb a csalódások hoszu soránál.

Mi csalatkozunk igenis. És csalatkozásunk keserü, és nem tudjuk eltűrni szó nélkül, egykedvüleg.

Volt-e barátotok, kinek szíve egy volt szívetekkel, kinek meggyőződése, kinek lelke ollyan volt, minő a ti meggyőződésed, minő a ti lelketek.

Ha volt és csalatkozatok benne, ugy tudjátok, millyen keserü a mi csalódásunk.

Mi csalatkozunk vezérünkben, mint barátunkban, csalatkozunk vezérünkben, mint ollyanban, kinek meggyőződését, kinek lelkét a mienkhez hasonlónak hittük.

Mi szabad csapat voltunk.

Mi nem voltunk katonák a szó teljes értelmében.

Mi azért, hogy fegyvert fogtunk a vészkörnyezett haza mellett, szabad és egyedül a törvényektől függő polgárai voltunk a hazának.

Lássátok, illyen a világ!

Mig mi együttvéve, tehát mint csapat szabadok voltunk, addig magunk között örültünk, ha árnyékát leltük fel a szabadságnak.

Vagy talán szabadság az, midőn egy-kettőnek csak jogai vannak, kötelessége pedig vagy épen semmi, vagy igen csekély; a többinek pedig semmi joga, hanem kötelessége van.

Vagy szabadság az, midőn egy-kettő kijelenti, — hogy vezérünk saját szavaival éljek — miszerint ő úr, mihelyt tiszt és a közlegénynek mozczeni sem szabad, hacsak ő nem akarja vagy parancsolja.

Tehát a vezér, ur, a többi szolgálja ugy-e?

Hát illyen az adott szó szentsége?!

Elmondhatjátok barátaink, hogy beh fursca fogalma lehet vezéreknek a becsületről!

Jól van; legyen úr a vezér, ha megérdemli; de azt ne kívánja, ne követelje, mint vezérünk tevő, hogy az őrvitézek szolgálói legyenek.

Kikoptunk már abból a korból, hol embereknek szolgálni erénynek tartották az emberek.

Mi szolgálni akarunk a hazának, a szabadságnak, az emberiségnek, tehát eszméknek, de nem Péternek, vagy Pálnak.

Ugy ám! igenségesen igen tisztelt vezér uram. —

Már most elgondolhatjátok barátaink, mennyire lehettünk mi egyenlők, midőn szabadok nem voltunk.

Elmondom. . . .

Tehát a vezér egyenlő maga magával, a tisztek maguk magukkal, az őrvitézek magukkal és egymás között.

Dicsőséges neme az egyenlőségnek!!!

Egy közlegény havi dija hat pft., a vezéré csak százötven.

Felséges neme az egyenlőségnek!!

A közlegény — mert ez volt a nevünk, — ázik, fázik, viraszt és tesz. A vezető? parancsol, eszik, iszik és alszik.

Angyali egyenlőség!!!

Ha ezt vezérünk találta volna fel legelső, csudálkoznánk: de ez így volt Pompejus, Nero és Napoleon korában is, és így van a kancsukák országában és a sárgafekete világban jelenleg is.

Mi nem voltunk zsoldosok; mi nem szolgáltunk zsarnok királyt zsarnok vezérek alatt.

Mit tehetünk róla, ha vezérünk fülig szerelmes lön ez angyali nemébe az egyenlőségnek.

Morogva bár, de csak elfogadtuk, nehogy valamiképen odajussunk, hogy ezért a baguatelaságért hazánk iránti kötelességünket se teljesíthessük.

Nekünk, kik a türelmet nem tartjuk az érények legnagyobbikának, tudhatjátok, millyen nehezen eshetett ez.

Rád gondoltunk a szenvedések közt, szenvedő kedves hon!

És a gondolat, hogy érted szenvedünk, vigasztalása volt szíveinknek!

Szóljunk-e a testvériségről közöttünk?

Az emberi nem eme boldogító angyalát mi őrvitézek megőriztük magunk között. A kaczér, a gunyosan mosolygó önzésnek mi nem áldozánk.

Mért kelle hát megérnünk, hogy épen azok, kik legtöbbször vették ajkaikra a testvériség szent nevét, minden testvéries érzelmet, minden testvériszeretetet nélkülözzenek szívökben?!

Keserü a visszaemlékezés.

Keserük lennének tán szavaink, ha négyhónapos életünknek eseményeit kellene felemlgetnünk.

Legyen elég, a mit elmondottunk.

Mi szeretjük testvéreinket.

Mi tűrni, szenvedni akarunk erettök, csak megérdemeljék szeretetünket. Nem akarjuk, hogy velünk szomorkodjanak. Tiszszeresen örülünk, ha részt vesznek örömünkben; tiszszeresen fájjaljuk, ha fájdalmainkban ők is osztoznak.

Szívesen vetünk homályt multunkra, csak becsülettel tehesük azt.

De így, ha becsületünk védelmére ki kell majd kelniünk, felszaggatjuk a behagedni készülő sebeket, és olly dolgokat fogunk elbeszélni, mellyek nekünk fognak inkább fájni, mint másoknak. —

* * *

Elmondók, hogy miért valánk elégületlenek a pesti szabad portyázó csapatban.

És azon okok, mellyeket elmondtunk, elég világosan szólnak mellettünk.

És ama csapat, melly magának elismerést, vezérének pedig rangot és tiszteletet vivott ki a kormány és közvélemény előtt, állana még most is, ha vezére olly egykedvüleg meg nem szegte adott szavát.

Annyit mondunk még csak kedvetekért régi

jó barátaink, hogy az egész pesti guerillaesapatból nem képes egyet fölmutatni volt vezérünk, ki őszinte tisztelője maradt volna.

Ő maga volt az oka, hogy a bizalom, mellyel őt elejénte megtisztelők, egészen megszünt.

Jövő alkalommal szólani fogok arról, miként kellene egy szabad guerillaesapatnak a szabadság, egyenlőség és testvériség alapján szerkesztve lenni?

Romhányi M.

Szabadka majus 15-kén 1849.

E perczen érkezett a hivatalos tudósítás Páncsova elfoglalásáról, a vadráczok s osztrák bérenczek Jarkovácznál Perczel által becsületesen, meg- és szétveretvén, elhagyva két ágyut, 1200 fegyvert, több katonai öltözetet; Szurduknál a Dunán átszaladtak; a Bács- és Bánátból ide költözött ráczokat át nem cserztvén, ezek Opatovánál, több ezren, éhségtől gyötörve, félig meztelenen, az arra vonuló tábor előtt térdre hullva, átkozva papjaikat, esdekeltek kegyelemért; mi megadatott nekik, 8 napi határidő engedtetvén hajlékukba visszatérésre; végre tán magához térend e szerencsétlen elámitott nép.

Bácsmegeye, isten után Perczelnek hála, a dulongó vadaktól megtisztított ugyan, de a törvényes rend helyreállítására főszükség, a tisztviselők közül minden ostoba, rosz lelkű és gyáva embert kiküszöbölni.

Nem kell oly Austria alatt vigealt zsarnokságokat tünni, minőket a szivaczi szolgabíró Fratricsevics Péter elkövet.

Ezen a fokosok fénykorából peesovics-kortés és volt koresmáros, egy faluban 120—200 ráczot befogat a véstörvényszékhez állítás végett, a a gazdagot mindenétől megfosztva szabadon eresztí, a szegényt pedig beküldi, illy gazságok látására a nép kétségbe esik jövőjén s minden hazafiui törekvések sikertelenül elenyésznek; — el vele láb alól.

Az itt levő véstörvényszék tagjai helyett, kiket ügyetlensége s gyávasága miatt megbukott kormánybiztos Spelletics neveztetett ki, szinte más, ha nem törvényjártas, de legalább birói állásukat felfogni tudó egyéneket kell kineveztetni, az illetők eljárásaiból egypárt jövőre a közönségnek megbírálás végett bemutatandok.

E.

Debreczen, maj. 14. Tegnapelőtt jöttek haza Erdélyből a debreczeni nemzetőrök, mintegy 500-an. Többé nem igen fogják őket elszólitni családjaik köréből. Teljesen áthatotta népünket a szabadság érzete, s örömost küldi fiait harcolni zászlóink alá. Katonáságunk — még az ellenség vallomása szerint is — olly hirtelenséggel szaporodik, mintha a földből nőne. Fegyvert fogunk adni kezeikbe és a nemzetőrséget távol tábori szolgálatokra minél kevesebbszer fogjuk igénybe venni.

F. hó 13-án estve nagy hangversenyt adott Reményi Ede a polgári casino teremében. Lett volna humoristikai felolvasás, éneklés meg zongorozás is, de biz ez mind annyi volt, mintha nem is lett volna. Egyedül Reményi volt a versenynek lelke, élete. Az ő hegedűjén megtestesült a fájdalom, és népdalaiban megszólalt előttünk az a titkos édes búbánat, mellyet a magyar szellem azokba öntött. Előadása a legszabatosabb, a legkönnyebb; benne tűz és kifejezés, erő és gyöngédség! A népdalokat többször kellett ismételnie. Mindamellet, hogy a bementi ár olly magas vala, mint egykor Mele Rafaelé (2 pft), vendégei igen számosan voltak. A czél nem köz, de azért jótékony czél volt, egy elszegényedett család fölsegélése. A kis Reményi E. sokat ígérő talentum; bár érne teljes kifejlést nemzeti dicsőségünkre!

Magán polgárok és nemzetőrök teljes készséggel adják be fegyvereiket. Igenis, félre most a csekély önérdek és előítélettel! Annak kezébe a fegyvert, kinek arra legtöbb szüksége van, s ki legtöbbet használ vele!

Naponkint százával érkeznek városunkba a hadi foglyok, kik maguk önkint ajánlkoznak seregünknél szolgálatra, besorozzuk őket, a többiek küldetnek a vidékre különféle használatra. Az álladalom nem tarthat nyakán ingyenélőket.

Ma érkezett hozzánk egy század Hunyadi-huszár. Eddig használt egyenruhájuk, a pörge magyar kalap és ólomgombos dolmány helyett katonásabbat kaptak. Csákójuk veres, szük dolmányuk kék posztó, huszárosan kirakva vörös zsinórral. Mint halljuk, holnap tovább kelnek. Hordozza jó szerencse a derék fiukat!

Nagyvárad, majus 14. 1849.

Szerkesztő!

Író vagyok önnek rettentőségeket, mellyek megtörténtek vala nem a föld színén, hanem a zöldfa vendéglő színházteremében a tegnapi este vének az ő elején.

Végig szalad rajtam a borzalom az együgyüségen, ha rá gondolok.

Képzeld csak.

Tegnap a színházban valami „Egy magyar király jövőndő látásai álmokképekben“ című Sonkolyiféle színművet játsztak.

Roppant publicum.

Egyes honpolgári érzelmű jelenetek tapsözönnel árasztatnak el.

A szereplők kedvtelibbek; a nemes publicum nem tudja sirjon, nevensen, hahotázzon, haját tépje vagy éljenezzen, szóval, valóban nem tudta, mit tegyen?

Néhány pillanat műve volt ez és az, hogy a hallgatók egyszerre türelmetlenek- és békéltlenekké lőnek, nem több, mint csak: egy pillanatnak volt eredménye.

A színlapon oda bigyesztve e szavak állnak: „a jelen időhöz alkalmazva.“

És a darab, a királyság eszméjének aljas bé-

renczeként tűnik fel, hathatós sophismákkal agítálván e mellett.

Soha ennél gyávább ignaviát, szánandóbb együgyüséget és még szánandóbb fogalmi tehetőséget nem ettem. Hogy a mű travestálójának van-e esze, nem tudom, — de hogy nincs sok, merem állítani.

De ugyan hogy is lehetne, mikor az egész darab tendenciája homlokegyenesti ellentétben áll a nemzetmilliók közvéleményével.

Ármány, együgyüség vagy rozszlelkűség játszatta-e el épen ez időben a fenirt darabot: mindezt nem feszegetem, elég az hozzá, igen nagy száka volt az egész sokak szemében.

Én hiszem, mert szeretem hinni, hogy az illetők ezentúl sokkal óvatosabbak leendnek illy esetekben, higgadt mérlegbe vetvén mindenik darabot, nehogy posványra válják az, mellyből a nép demoralizációt meríthet. *)

Egyszer valahára értsük már meg egymást.

Vederemo.

Korányi Viktor.

Gyulakeszi majus 9-kén.

Tisztelt szerkesztő polgártárs!

A mit fájdalomteljes négy hónapok lefolyta alatt bús szívvel epedve ohajtottunk s vártunk, jőne, jőne, vajha jőne a sok megunt aztmondják helyébe valóság, hála isten, megtörtént! Szívünk megújult, szellemünk újra él s mi lélekből örvendünk. Négy sulyos hónapok ezer boros évek gyanánt szomorítottak bennünket, mert hírlapjaink, az áldott szabadsajtó vigasztaló szavai hozzánk nem juthatván, mint a sötétben és halál árnyékában szenvedők, égve kívántuk hitelesen tudni lelkes testvéreink, a magyar alföldön küzdő szivronkink-, barátinknak hogy-létével édes magyar hazánk állapotát!

S ime a hoszas várakozásnak vigasztalás lőn eredménye! A boldog reggelt folyó hó 6-kán élveztük, midőn édes szabadságunk kedves szülötte a Marcius Tizenötödike, és a Pesti hírlap a tapolezai körben megjelenvén, szellemünket a harmadik égbe ragadta, egyszersmind aggódó lelkünket mennyeeleg megvigasztalva boldogította. Mint-ha a pünkösdi vigasztaló szállt volna körünkbe, úgy örültünk, örömlünkben a kedves lapokat csokoltuk. Éljenek derék szerkesztőink! Éljen az édes hon! Éljen a hazának nagy fia, Kossuth! Éljenek vitéz harcosaink! Ez hangzott minden ajakról! Azon gyötrő állapotot, mellyben négy hónapok óta keseregünk, tollam leírni nem képes. Ah, az kinteljes pokol volt reánk nézve; azonban hála isten, lőn borura derű! Él a magyar s vele van a magyarok nagy istene! O istenünk, téged kérünk, ezután is légy velünk!

*) „Hazának rendületlenül“ című szózat, Váradiné által a kebel érző hangjain szaválva némileg oszlatá a homályt, melly a színmű fölött derengett.

K. V.

*

